

“O‘zsanoatqurilishbank” ATB
Boshqaruvining
2023 yil “24” mart dagi
42/1 - sonli qaroriga
1 - ILOVA

“O‘zsanoatqurilishbank” ATB
Kuzatuv kengashining
2023 yil “26” sentabr dagi
26/328 - sonli qarori bilan
TASDIQLANGAN

Yuridik departament
Metodologiya boshqarmasida
2023 yil “14” oktabr da
445-1 son bilan
RO‘YXATGA OLINGAN

**Bank Kuzatuv kengashining 2020 yil 28 dekabrda 2020/26-sonli qarori bilan tasdiqlangan
“O‘zsanoatqurilishbank” ATB ning Odob-ahloq kodeksiga kiritilayotgan o‘zgartirish va
qo‘shimchalar**

1. Kodeksning 1-bandi qo‘yidagi tahrirda bayon qilinsin:

“1. “O‘zsanoatqurilishbank” ATB (keyingi o‘rinlarda – Bank)ning Odob-ahloq kodeksi (keyingi o‘rinlarda – Kodeks) “Tijorat banklarida korporativ boshqaruv to‘g‘risida”gi Nizom (ro‘yxat raqami: 3254, 2020 yil 30 iyun), “Markaziy bank tomonidan tijorat banklarining ichki me‘yoriy hujjatlarisha qo‘yiladigan talablar to‘g‘risida”gi Nizom (ro‘yxat raqami: 916, 2000 yil 5 aprel), O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2022 yil 14 oktabrdagi 595-sonli qarori bilan tasdiqlangan “Davlat fuqarolik xizmatchilari odob-axloqining namunaviy qoidalarini” va boshqa normativ-huquqiy hujjatlarga asosan ishlab chiqilgan.

Kodeks bank xodimlarining kasbiy madaniyati, xizmat faoliyati davomida hamda xizmatdan tashqari vaqtda odob-axloqi, tashqi ko‘rinishi va kiyinish uslubining namunaviy qoidalarini belgilaydi.

Kodeks bank xodimlarida yuksak kasbiy madaniyatini shakllantirish, jamoatchilik ongida bankka bo‘lgan hurmat va ishonchni oshirish hamda bank xodimlarining axloq qoidalariga zid bo‘lgan xatti-xarakatlarining oldini olishga qaratilgan”.

2. Kodeksning II-bo‘limining nomi quyidagi tahrirda bayon qilinsin:

**“II. KODEKSNING MAQSADI VA VAZIFALARI HAMDA XODIMLARNING KASBIY
FAOLIYATDAGI PRINSIPLARI”**

3. Kodeksning 5-bandi to‘rtinchi xatboshisidagi “xududiy filiallarining” degan so‘zlari “Xududiy bo‘linmalarining” degan so‘zlariga va Kodeks matnida uchraydigan “filiallar” so‘zi “tarmoqlar so‘zi bilan almashtirilsin.

4. Kodeksning 7-bandi quyidagi tahrirdagi xatboshilar bilan to‘ldirilsin:

“Bank xodimlari o‘z kasbiy faoliyatini quyidagi prinsiplar asosida amalga oshirish lozim:
Qonuniylik;

Vatanga sadoqat va xizmat vazifasiga fidoyilik, yuklangan funksional vazifalarini to'liq bajarish, ijro intizomiga qat'iy rioya etish;
fuqarolar huquqlari, erkinliklari va qonuniy manfaatlarining ustuvorligi;
davlat va jamiyat manfaatlariga sodiqlik;
adolatlilik, halollik va xolislik;
korrupsiyaviy holatlarga murosasiz munosabatda bo'lish va qarshi kurashish;
tijorat va bank sirini qat'iy saqlash;
mansab vakolatlarini suiiste'mol qilmaslik;
manfaatlar to'qnashuviga yo'l qo'ymaslik".

5. Kodeksning 10-bandi quyidagi tahrirdagi xatboshilar bilan to'ldirilsin:

"O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi, qonunlari va boshqa qonunchilik hujjatlari hamda bankning ichki me'yoriy hujjatlariga so'zsiz rioya etishi;

bank sha'nini e'zozlash, davlat va bank siyosatiga sodiq bo'lish;

o'z xizmat vazifalarini vijdonan, halol va yuksak professional darajada bajarish, rasmiyatchilik, soxtakorlik va suiiste'molchilikka yo'l qo'ymaslik;

xizmat majburiyatlarini samarali bajarish uchun zarur bo'lgan bilim va ko'nikmalarni doimiy asosda oshirish;

yuqori davlat organlari va bank rahbariyatining o'z vakolatlari doirasida qabul qilgan qarorlari hamda berilgan topshiriqlarni o'z vaqtida va sifatli bajarish;

har qanday qonunbuzilishiga, ayniqsa, korrupsiya holatlariga qarshi murosasizlik bilan kurashish;

xizmat safarlari, nazorat tadbirlari davomida mehnat faoliyati bilan bog'liq bo'lgan har qanday turdagi sarf-xarajatlarni boshqa shaxslar hisobidan amalga oshirmaslik;

bank xodimlari yoki boshqa shaxslar tomonidan jinoyat yoki boshqa huquqbuzarlik sodir etishga undovchi murojaatlar haqida, shuningdek, hamkasblari tomonidan sodir etilgan yoki tayyorgarlik ko'rilayotgan qonunbuzilishlar haqida o'zining rahbariga hamda aloqa kanallari orqali zudlik bilan ma'lum qilish;

chet el fuqarolari bilan bank faoliyati yuzasidan belgilangan tartibga zid ravishda muloqotga kirishmaslik;

o'z majburiyatlarini bajarayotganda fuqarolar va boshqa shaxslarni kamsitmaslik, ularning ta'siridan saqlanish, fuqarolar huquqlari, majburiyatlari va qonuniy manfaatlarini hisobga olish;

o'z majburiyatlarini vijdonan bajarishga to'sqinlik qilishi mumkin bo'lgan xatti-harakatlardan saqlanish;

bank siri, qonunchilik bilan qo'riqlanadigan va bank faoliyatiga oid boshqa ma'lumotlarning oshkor etilmasligini ta'minlash yuzasidan barcha choralarni ko'rish, ulardan qonunga zid ravishda foydalanmaslik;

axborotlarni tarqatish qoidalariga rioya qilish, Internet jahon axborot tarmog'i va axborot kommunikatsiya vositalaridan foydalanishda axborot xavfsizligini ta'minlashning belgilangan tartibiga amal qilish;

biriktirilgan xizmat kompyuteri hamda elektron tashuvchilaridagi ish faoliyatiga oid ma'lumotlarning xavfsiz saqlanishini ta'minlash va ularni boshqa shaxslarga tarqatilishining oldini olish choralari ko'rish;

ijtimoiy tarmoqlarda Bank, davlat organlari (tashkilotlari) hamda mansabdor shaxslar faoliyatini muhokama qilmaslik, axloqqa zid iboralarni ishlatmaslik, mamlakatda amalga oshirilayotgan islohotlarga nisbatan odamlarda ishonchsizlik kayfiyatini yuzaga keltirishi mumkin bo'lgan materiallarni joylashtirmaslik;

fuqarolar va hamkasblarining sha'ni va qadr-qimmatiga dog' tushiruvchi ma'lumotlar, tuhmat, ig'vo va uydirmalarni tarqatmaslik;

mehnat va ijro intizomi, ichki tartib qoidalariga, shuningdek, telefonda so'zlashish va kiyinish madaniyatiga qat'iy rioya etish;

jamoada sog'lom ma'naviy muhitni saqlash choralari ko'rish;

jismoniy va yuridik shaxslarning murojaatlarini qonunchilikda belgilangan tartibda hamda muddatlarda ko'rib chiqish va javobini taqdim etish;

mehnat jamoasida ishchanlik muhitini shakllantirish va uni mustahkamlashga ko'maklashishi;

mehnat jamoasida hamkasblarining sha'ni va qadr-qimmatini obro'sizlantiradigan shaxsiy va kasbiy fazilatlarini muhokama qilishdan tiyilishi kerak.

Rahbarlar quyidagilarga majbur:

bo'ysunuvidagi xodimlarga professionalizm, halollik, holislilik va adolatlilikda o'rnatib bo'lish;

jamoada sog'lom ma'naviy muhit va ishchan kayfiyatni shakllantirish;

xodimlarni qonunga xilof xatti-xarakatlarni amalga oshirishga undamaslik hamda ulardan bunday xarakatlarni bajarishni talab qilmaslik;

kadrlarni mahalliychilik, urug'-aymoqchilik, tanish-bilishchilik yoki shaxsiy sadoqat belgilari bo'yicha tanlash, tayinlash yoki tavsiya etishga yo'l qo'ymaslik;

jamoada guruhbozlik va favoritizm (ayrim xodimlarni yaqin olish va qo'llab-quvvatlash) ko'rinishlariga yo'l qo'ymaslik, shuningdek, xizmat vazifalarini bajarish jarayonida boshqa salbiy omillarning oldini olish;

xodimlar faoliyatiga baho berishda qonuniy, asosli va adolatli qarorlar qabul qilish;

xodimlar tomonidan korrupsiya va boshqa suiiste'molchiliklar sodir etilishining oldini olish choralari ko'rish;

xodimlarning huquqiy va ijtimoiy jihatdan ximoya qilish choralari ko'rish;

vakolati doirasida shartnomalar tuzish, tanlovlar o'tkazish yoki rozilik berish masalalariga xolis, adolatli va qonuniy yondashish.

Rahbarlar bo'ysunuvidagi bank xodimlariga qo'pol muomalada bo'lishi, haqorat qilishi, shaxsiyatiga tegishi, ularga asossiz tanbeh berishi yoki ayblashi hamda kamsitishi mumkin emas".

6. Kodeksning 14-bandi ikkinchi xatboshisi quyidagi tahrirda bayon qilinsin:

"O'z vakolatlarini amalga oshirayotganda O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi va qonunlariga, "Davlat fuqarolik xizmati to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasining Qonuniga, O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi palatalarining qarorlariga, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmonlari, qarorlari va farmoyishlariga, Vazirlar Mahkamasining qarorlari va farmoyishlariga, amaldagi qonunchilik hujjatlari, ushbu Kodeks va boshqa me'yoriy hujjatlar talablariga amal qilish".

7. Kodeksning 15-bandi quyidagi tahrirdagi yangi xatboshilari bilan to'ldirilsin:

“fuqarolarning jinsi, irqi, millati, fuqaroligi, tili, dini, ijtimoiy kelib chiqishi, e’tiqodi, shaxsiy va ijtimoiy mavqei kamsitilishiga olib keluvchi ta’sir choralari va harakatlar (harakatsizlik)ga yo‘l qo‘ymasligi;

halol, adolatli va kamtar bo‘lishi, mijoz (fuqaro)lar bilan muloqotda xushmuomala, vazmin va samimiy munosabatni namoyish qilishi;

jismoniy va yuridik shaxslarning huquqlari va qonuniy manfaatlariga daxldor qarorlarni qabul qilishda qonuniylikni, adolatlilikni va shaffoflikni ta’minlashi;

Bank manfaatlariga va jamiyat manfaatlariga zarar yetkazuvchi, bank faoliyati samaradorligini pasaytiradigan harakatlar (harakatsizlik)dan tiyilishi;

o‘zining xatti-harakati va axloqi tufayli jamoatchilikning tanqidiga uchramaslik choralarini ko‘rishi, tanqid uchun ta’qibga yo‘l qo‘ymasligi, asosli va konstruktiv tanqiddan o‘z faoliyatidagi kamchiliklar hamda nuqsonlarni bartaraf etish yo‘lida foydalanishi;

o‘z vakolatlarini mijozlarning manfaatlarini ko‘zlab bajarish yoki bajarmaslik evaziga ulardan biron-bir mukofot, foyda yoki sovg‘alar olmasligi;

bank mulkining but saqlanishini ta’minlashi, o‘ziga ishonib topshirilgan bank mulkidan faqat xizmat maqsadlarida foydalanishi;

mehnat intizomiga qat’iy rioya qilishi, ish vaqtidan oqilona va samarali foydalanishi;

aholining bank xizmatlari iste’molchisi sifatidagi talablariga muvofiq doimiy ravishda faoliyat sifatini oshirib borish choralarini ko‘rishi;

kasb etikasi va ishchanlik uslubiga rioya etishi lozim”.

8. Kodeksning 16-bandi yigirma to‘qqizinchi xatboshisi quyidagi tahrirda bayon qilinsin:

“ehtimoliy (yoki amalda sodir bo‘lgan) qoidabuzarlik, shu jumladan korrupsiyaviy holatlar yuzasidan bankning aloqa kanallari orqali yoki bevosita Korrupsiyaga qarshi kurashish maxsus boshqarmasini xabardor qilish”.

9. Kodeksning 16-bandi quyidagi tahrirdagi yangi xatboshilari bilan to‘ldirilsin:

“Bankning obro‘sig a putur yetkazishi mumkin bo‘lgan xatti-harakatlardan tiyilish, axloq normalariga doimiy rioya qilish;

mas’uliyat, kasbiga sadoqat va halollikni kundalik shiorga aylantirish;

murakkab vazifalarni bajarishda hamkasblariga ko‘maklashish;

xushmuomalalik, e’tiborlilik va hushyorlik bilan fuqarlarda bankga nisbatan ishonch va hurmat hissini uyg‘otish;

oilasida sog‘lom muhitni ta’minlab, oila a’zolariga doimiy g‘amxo‘r bo‘lish, farzandlarida vatanparvarlik va boshqa yuksak axloqiy fazilatlarni shakllantirish;

fuqarolarning ijtimoiy kelib chiqishi, iqtisodiy ahvoli va boshqa omillardan qat’i nazar, ular bilan bir xil, samimiy, odob doirasida munosabatda bo‘lish;

odob-axloqning umume’tirof etilgan qoidalariga amal qilish”.

10. Kodeksning 18-bandi quyidagi tahrirdagi yangi xatboshilari bilan to‘ldirilsin:

“milliy urf-odat, qadriyat va an’analarga hurmat bilan munosabatda bo‘lish;

dabdababozlik, shuhratparastlik, guruhbozlik, maishatbozlik, ichkilikbozlik va boshqa salbiy illatlarga yo‘l qo‘ymaslik;

rasmiy e’lon qilingan ma’lumotlardan tashqari bank faoliyatiga oid masalalarni muhokama qilmaslik;

jamoat joylarida (kafe, restoran va boshqa ko'ngilochar maskanlarda) o'zini tutish qoidalariga rioya etish, atrofdagilarning e'tiborini tortuvchi ortiqcha va salbiy harakatlarga yo'l qo'ymaslik;

jamoat tartibi va xavfsizligiga qarshi qaratilgan xatti-harakatlarni sodir etmaslik, mazkur noqonuniy harakatlarga boshqalarni jalb etmaslik yoki da'vat qilmaslik;

o'z majburiyatlarini bajarish bilan bog'liq bo'lgan idora va tashkilotlar rahbar va xodimlaridan, boshqa mansabdor shaxslardan qimmatbaho sovg'a olmaslik;

xizmat avtotransport vositalaridan xizmat faoliyatidan tashqari holatlarda shaxsiy va boshqa maqsadlarda foydalanmaslik;

ish faoliyati bilan bog'liq ma'lumotlarni ishga aloqador bo'lmagan boshqa shaxslar ishtirokida muhokama qilmaslik;

shaxsiy transport vositalaridan foydalanishda belgilangan tartibga amal qilish, yo'l xarakati qoidalariga qat'iy rioya etish;

tadbirkorlik yoki haq to'lanadigan boshqa tegishli ruxsatsiz har qanday faoliyat bilan (pedagogik, ilmiy va ijodiy faoliyatdan tashqari) shug'ullanmaslik, O'zbekiston Respublikasi qonunlari va O'zbekiston Respublikasi Prezidenti qarorlarida nazarda tutilgan hollar bundan mustasno;

bank o'brusiga dog' tushiruvchi xatti-harakatlardan tiyilish".

11. Kodeks quyidagi ta'xiridagi yangi XI-XIII-bu'limlar bilan t'ldirilsin:

"XI. JAMOATCHILIK, OMMAVIY AXBOROT VOSITALARI VAKILLARI BILAN MUNOSABATLARGA OID ODOB-AXLOQ QOIDALARI

24. Bank xodimlari ommaviy axborot vositalari bilan o'zaro hamkorlik qilishi, bank faoliyatini ommaviy axborot vositalarida yoritilishiga ko'maklashishi kerak.

25. Bank siyosati yoki bank faoliyati to'g'risidagi ommaviy bayonotlar bank rahbariyati yoki mazkur yo'nalish bo'yicha vakolatli mansabdor shaxs tomonidan amalga oshiriladi.

26. Quyidagi hollarda ommaviy bayonot berilishi mumkin emas:

ommaviy bayonot matni va mazmuni bank siyosati yoki bank faoliyatiga aloqador bo'lmasa;

ommaviy bayonotda keltiriladigan axborotlar bank siri bilan bog'liq bo'lsa;

ommaviy bayonot boshqa davlat organlari va tashkilotlari nufuzini pasaytirish yoki ularning mansabdor shaxslarini kamsitishga yo'naltirilgan bo'lsa".

27. Bank faoliyatida jamoatchilik nazoratini ta'minlash maqsadida jamoatchilik tomonidan bank faoliyatiga oid ayblov yoki tanqid bildirilgan taqdirda, bank rahbari yoki mazkur yo'nalish bo'yicha vakolatli bo'lgan mansabdor shaxs tomonidan bildirilgan ayblov yoki tanqidga ommaviy izoh yoxud raddiya berilishi lozim.

28. Agar ommaviy bayonotda fuqarolarning sha'ni hamda qadr-qimmatini kamsitadigan iboralar bo'lsa, bank xodimi o'z fikrlarining yanglishligi yoki notug'riligini tan olishi hamda sha'ni, qadr-qimmatiga va ishchanlik obro'siga daxl qilingan fuqarodan, agar qonun hujjatlarida boshqa oqibatlar nazarda tutilmagan bo'lsa, kechirim so'rashi lozim".

XII. ISH FAOLIYATIDAGI TASHQI KO'RINISH VA KIYINISH USLUBIGA OID ODOB-AXLOQ QOIDALARI

29. Bank xodimlarining ish faoliyatidagi tashqi ko'rinishi va kiyinish uslubi fuqarolarning bank faoliyatiga xurmatini, shu jumladan bank nufuzini oshirishga xizmat qilishi kerak.

30. Bank xodimining tashqi ko'rinishi mehnat sharoitlari va ish turiga qarab xizmat majburiyatlarini bajarishi vaqtida fuqarolarning bankka nisbatan hurmat bilan munosabatda bo'lishiga ko'maklashishi, umumiy qabul qilingan ish uslubiga muvofiq bo'lishi va rasmiylik, holislik, kamtarlik va intizomni namoyon etishi lozim.

31. Bank xodimlarining ish joyida tashqi ko'rinishi va kiyinish uslubiga oid qo'shimcha talablar ichki mehnat tartib qoidalarida belgilanishi mumkin.

XIII. ODOB-AXLOQ QOIDALARIGA RIOYA ETMAGANLIK UCHUN JAVOBGARLIK

32. Bank xodimlari tomonidan ushbu Kodeksga rioya etmaganlik holati ularga nisbatan intizomiy ta'sir choralari qo'llash uchun asos bo'ladi.

33. Odob-axloq komissiyasi bank xodimiga nisbatan intizomiy ta'sir chorasini qo'llash uchun bank rahbariga taqdimnoma kiritishi mumkin.

34. Odob-axloq komissiyasi ushbu Kodeks talablari rahbarlik lavozimida ishlayotgan xodimlar tomonidan buzilgan taqdirda, ularga nisbatan tegishli chora ko'rish masalasi yuzasidan takliflarni yuqori turuvchi rahbarga yuboradi.

12. Kodeksning XI-bo'limi va 24-26-bandlari tegishincha XIV-bo'limi va 35-37-bandlari etib hisoblansin.